

ОҢТҮСТІК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Фармакогнозия кафедрасы		044-66/16- ( ) 17 беттің1беті
"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспектілер "пәні бойынша силлабус		

**Пәннің жұмыс бағдарламасы
(Силлабус)
Білім беру бағдарламасы "Фармация"**

1. Пән туралы жалпы мағлұмат				
1.1	Пән коды: D-DOShAKKEA	1.6	Оқу жылы: 2023-2024	
1.2	Пән атауы: Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспектілер	1.7	Курс:1	
1.3	Реквизитке дейінгі: дәрілік өсімдіктердің ресурстары және экологиясы	1.8	Семестр:1	
1.4	Реквизиттен кейінгі: экологиялық таза шикізатты қалыптастыру ерекшеліктері, экологиялық жүйелердің динамикасы	1.9	Кредиттер саны (ECTS): 3	
1.5	Цикл: БП (бейіндік пән)	1.10	Компонент: ТК (таңдау компоненті)	

2. Пәннің сипаттамасы (50 сөзден аспау қажет)				
Соңғы жылдардың атасынан қоршаган ортаға әсері туралы көптеген жұмыстар пайда болды. Олар адамның табиғатпен қақтығысы, адамның табиғаттағы экологиялық терең-тендікті бұзуды және жақын болашақта жаһандық экологиялық апарттың басталуы туралы жиі жаза бастады. Көптеген батыс ғалымдары экологиялық дағдарыс халық санының өсіп келе жатқан өсуінің және техникалық революция дәуіріндегі адамның өндірістік белсенділігінің артуының тікелей салдары деп санайды.				
3. Жиынтық бағалау түрі				
3.1 Тестілеу				
3.2 Жазбаша ✓				
3.3 Ауызша ✓				
3.4 ОҚКЕ/ ОҚТЕ немесе практикалық				
3.1 Курстық жұмыс				
3.2 Эссе				
3.3 Жоба				
3.4 Басқа (белгілеу)				

	дағдыларды қабылдау		
4.	Пәннің мақсаты		
-өсімдіктердің өсу жағдайлары, әртүрлі экологиялық факторлар, өсімдіктердің экологиялық топтарын бөлу принциптері және өсімдіктердің қауымдастық режимдерін қалыптастыру мүмкіндігі, өсіп келе жатқан жағдайларға қатысты өсімдіктерді бағалау дағдыларын дамыту туралы идеяларды дамытуға ықпал ету.			
5.	Оқытуудың соңғы нәтижелері (пәннің ОН)		
ОН 1	<p>Өз біліктілігі саласында денсаулық сақтау саласын жүйелі түсінуді көрсету, осы салада қолданылатын Дағдылар мен зерттеу әдістерін менгерген:</p> <p>Коршаған органдың физикалық және химиялық факторларының теріс әсерін және оның элементтік құрамының адамға және бұқіл тірі табиғатқа тепе-тендігінің бұзылуын болдырмау немесе азайту; коршаған органдың адамға және биологиялық жүйелерге оң әсерін арттыру.</p>		
ОН 2	<p>Тәуелсіз зерттеулер жүргізу және ғылыми нәтижеге жұмыс істеу, Денсаулық сақтау саласында жаңа технологиялардың пайда болуына әкелетін жаңа идеялар мен жобаларды әзірлеуге тұрақты қызығушылық танытады:</p> <p>Өсімдік текстес кешенді биологиялық белсенді препараттарды алудың экологиялық қауіпсіз технологиясын әзірлеу, табиғи экологиялық жүйелердің орнықты жұмыс істеуі, биологиялық әртүрлілікті сақтау және орнықты пайдалану (бұдан әрі – биоәртүрлілік), табиғи органдың тозуына жол бермеу және оны жақсарту жөніндегі шараларды іске асыру, шөлейттенуге қарсы күрес.</p>		
ОН 3	<p>Өз құзыреті саласындағы тақырып бойынша мәртебесі тең, кең ғылыми қоғамдастықпен және қоғаммен қарым-қатынас жасау:</p> <p>Коршаған органдың ластануы және бұл мәселенің өзін-өзі тануының артуы іргелі және қолданбалы ғылымдардың экологиялық зерттеулерінің күшеюін түсіндіреді. Сөзсіз экологиялық проблемалар фармацевтикалық қызмет саласында да көрінеді.</p>		
5.1	Пәннің ОН	Пән ОН-мен байланысты оқу бағдарламасының оқыту нәтижелері	
	ОН1 ОН 2	ОН1 КР қолданыстағы заңнамасының және тиісті фармацевтикалық практикалардың (GxP) талаптарына сәйкес қазіргі заманғы фармацевтика ғылымы мен практикасындағы зерттеулердің пәнаралық сипатын билетіндігін және түсінетіндігін көрсетеді. Дәрілік заттардың сапасын, қауіпсіздігін және тиімділігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметті үйымдастырады.	

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Фармакогнозия кафедрасы		044-66/16-17 беттің3беті
"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспектілер" пәні бойынша силлабус		

	ОН 2 ОН3	ОН 2 Тәуелсіз зерттеулер жүргізуге және дәрілік заттарды өзірлеу, өндіру, сапасын бақылау және зерттеу кезінде ғылыми нәтижеге жұмыс істеуге қабілетті. Фармацевтикалық қызметті жүзеге асыратын субъектілердің құжаттамасын жүргізуі бақылауды үйимдастыруды басқарады.											
	ОН 3	ОН 6 Медициналық және фармацевтикалық үйымдардағы клиникалық-фармацевтикалық қызметтің, дәрілік заттар мен медициналық бүйімдарды өндірушілердің және олардың өкілдерінің жұмысына басшылықты жүзеге асырады.											
	ОН 1 ОН 2 ОН 3	ОН 8 Өзін-өзі талдау дағдыларын, өмір бойы оқуға ұмтылысын және жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру деңгейінде оқыту тәжірибесін көрсетеді.											
6.	Пән туралы толық ақпарат												
6.1	Өтетін орны (ғимарат, аудитория): Оңтүстік Қазақстан медициналық академиясы, бас ғимарат, Фармакогнозия кафедрасы. Әл-Фараби алаңы-1, 5 қабат, аудитория № 513 А,Б; 515 а,б. Телефон (АТС) 40-82-06 (ішкі. - 240).												
6.2	Сағат саны	Лекция	Практ. саб	Зерт. саб.	ДӘЖ	ОДӘЖ							
		-	30	-	42	18							
7.	Оқытушылар туралы мәліметтер												
№	ТАЖ	Дәрежесі мен лауазымы	Электрон дық мекен-жайы	Ғылыми қызығушылықтар ы және т. б.	Жетістікте рі								
1.	Орынбасарова Кульпан Кенжебаевна	фарм.ғ.к., профессора м.а.	kulpan_o k @mail.ru	"Халық медицинасында қолданылатын Оңтүстік Қазақстан флорасының дәрілік өсімдіктерін фитохимиялық және фармакогностикалық зерттеу".	130 ғылымим ақалалард ың2 ҚР алдын алапатент інің,2 оқулық, 4 оқу- әдістемелік құралдард ыңавторы.								

OÝTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMİASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакогнозия кафедрасы "Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспекттер" пәні бойынша силлабус	044-66/16-17 беттің4беті

2.	Оразбеков Еркебулан Куандыкович	PhD доктор	Ok.yerke @gmail.com		40-тан астам ғылыми мақалалардың авторы
----	---------------------------------	------------	---------------------	--	---

8. Тақырыптық жоспар						
Апта/күн	Тақырып атауы	Қысқаша мазмұны	Пәннің ОН	Сағат саны	Оқыту технологиясының формасы /әдістері	Бағалау әдістері/ формалары
1.	Практикалық сабақ. Экожүйелердің өзгеруінің антропогендік себептері. Экологиялық жүйелердің динамикасы.	Циклдік өзгерістер. Табиғи сабақтастық. Сукцессионалдық алмастыру принципі.	1, 2, 3 ОН	3	Шағын топтардағы жұмыс	Ауызша жауап, жазбаша бақылау, тест
	ОДӘЖ. ДӘЖ тақырыбы мен тапсырмасы. Экожүйелердің өзгеруінің антропогендік себептері	Циклдік өзгерістер. Биотикалық фактор әсерінен экожүйелердің өзгеруі	3 ОН	4/2	Шағын топтардағы жұмыс	Презентациялардың ияглоссарий
2	Практикалық сабақ. Өсімдіктер қауымдастырындағы қарым-қатынас режимін бақылау түрлері	Өсімдіктер қауымдастыры. Организмдердің бір-біріне әсері.	1,2 ОН	3	Шағын топтардағы жұмыс	Ауызша жауап, жазбаша бақылау, тест
	ОДӘЖ. ДӘЖ тақырыбы мен тапсырмасы. Өсімдіктер қауымдастыры туралы түсінік. Өсімдіктер	Өсімдіктер қауымдастыры. Организмдердің бір-біріне әсері.	1, 2, 3ОН	4/2	Шағын топтардағы жұмыс	Презентациялардың ияглоссарий

OÝTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Фармакогнозия кафедрасы		044-66/16-17 беттің5беті
"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспекттер" пәні бойынша силабус		

	қауымдастырындағы қарым-қатынас режимін бақылау түрлері.					
3.	Практикалық сабак. Экологиялық қауіпсіз өсімдік шикізатын алу мақсатында өсімдіктерді өсірудің экологиялық орынды технологиясының элементтерін әзірлеу	Экологиялық таза шикізатты қалыптастыру ерекшеліктері. Экологиялық таза экстракция әдісін жасау.	1, 2, 3ОН	3	Шағын топтардағы жұмыс	Ауызша жауап, жазбаша бақылау, тест
	ОДӘЖ. ДӘЖ тақырыбы мен тапсырмасы. Эколо гиялық таза шикізатты қалыптастыру ерекшеліктері. Экологиялық таза экстракция әдісін жасау.	Экологиялық таза экстракция әдісін жасау	3ОН	4/2	Шағын топтардағы жұмыс	Реферат, глоссарий
4.	Практикалық сабак. Шикізаттың сапалық көрсеткіштерін анықтау үшін экологиялық қауіпсіз сараптамалық талдау жүйесін әзірлеу	Экологиялық таза шикізатты қалыптастыру ерекшеліктері. Экологиялық таза экстракция әдісін жасау.	3ОН	3	Шағын топтардағы жұмыс	Ауызша жауап, жазбаша бақылау, тест
	ОДӘЖ. ДӘЖ тақырыбы мен тапсырмасы. Сарап	Экологиялық сараптама объектілері.	1, 2, 3ОН	4/2	Шағын топтардағы жұмыс	Презентац ияглоссари й

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Фармакогнозия кафедрасы		044-66/16-17 беттіңбеті
"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспектілер" пәні бойынша силабус		

	таманы экологиялық бағалау қағидаттары					
5.	Практикалық сабак. №1 Аралық бақылау		1, 2, 3ОН	3		Ауызша
	ОДӘЖ. ДӘЖ тақырыбы мен тапсырмасы. Дәрілік өсімдік шикізатының техногендік ластануының экологиялық-фармацевтикалық аспектілері	Экологиялық валенттілік. Шектеуші факторлар. Экологиялық факторлардың әсер ету заңдылықтары.	3ОН	4/2	Шағын топтардағы жұмыс	тест тапсырмаларын құрастыру
6.	Практикалық сабак. Ұйымның әртүрлі деңгейлеріндегі биологиялық объектілерді зерттеу. Түрдің экологиялық валенттілігі. Экологиялық факторлардың өзара алмастырылуы және алмастырылмауы.	Экологиялық валенттілік. Шектеуші факторлар. Заңдылықтары экологиялық факторлардың әрекеті	1,2ОН	3	Шағын топтардағы жұмыс	Ауызша жауап, жазбаша бақылау, тест
	ОДӘЖ. ДӘЖ тақырыбы мен тапсырмасы. Дәрілік өсімдік шикізатының ластануына әсер ететін экологиялық факторлар және оны болжуа әдістерін әзірлеу	Экологиялық топтар. Ластанудың биоиндикациясы.	3ОН	4/2	Шағын топтардағы жұмыс	Реферат, тест тапсырмаларын құрастыру
7.	Практикалық	Экологиялық	1,2ОН	3	Шағын	Ауызша

<p>ОҢТҮСТІК QAZAQSTAN MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ АҚ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	<p>Фармакогнозия кафедрасы</p> <p>"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспекттер" пәні бойынша силабус</p>	<p>044-66/16-17 беттің 7беті</p>
---	---	---	----------------------------------

сабак. Топырақ жағдайларының әсері. Топырақтың сортандануына қатысты өсімдіктердің экологиялық топтары.	топтар. Ластанудың биоиндикациясы.			топтардағы жұмыс	жауап, жазбаша бақылау, тест	
ОДӘЖ. ДӘЖ тақырыбы мен тапсырмасы. Топырақ әмір сұру ортасы ретінде, оның қалыптасуы мен ерекшеліктері. Топырақ түзілу процестеріндегі микроорганизмдердің рөлі.	Экологиялық топтар. Ластанудың биоиндикациясы.	1, 2, 3ОН	4/2	Шағын топтардағы жұмыс	Презентацияглоссарий	
8.	Практикалық сабак. Экологиялық мониторинг және әзірленген технологиялардың әлеуметтік маңызы	Экологиялық мониторинг. Қоршаған орта мониторингі.	1, 2, 3ОН	3	Шағын топтардағы жұмыс	Ауызша жауап, жазбаша бақылау, тест
	ОДӘЖ. ДӘЖ тақырыбы мен тапсырмасы. ДӘШ дайындауда сапа мен қауіпсіздікті қамтамасыз ету.	Сапа мен қауіпсіздікті қамтамасыз ету.	1, 2, ОН	4/2	Шағын топтардағы жұмыс	Реферат, тест тапсырмаларын құрастыру
9.	Практикалық сабак. Құрамында алкалойдтар бар дәрілік өсімдік шикізатын алу	Дәрілік өсімдіктер. Үйттылық. Белсенді заттарды алу кезіндегі	1, 2, 3ОН	3	Шағын топтардағы жұмыс	Ауызша жауап, жазбаша бақылау, тест

ОҢТҮСТІК QAZAQSTAN MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ АҚ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Фармакогнозия кафедрасы		044-66/16-17 беттің8беті
"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспектілер" пәні бойынша силлабус		

	кеzіндегі қауіпсіздік	қауіпсіздік.				
	ОДӘЖ. ДӘЖ тақырыбы мен тапсырмасы. Қоршаған ортамен су алмасуын реттеу механизмдері.	Экологиялық топтар. Гелиофиттер, скиофиттер, гелиосциофттер.	1,2ОН	5/1	Шағын топтардағы жұмыс	Презентацияглоссарий
10.	Практикалық сабак. №2 Аралық бақылау		1, 2, 3ОН	3		Ауызша
	ОДӘЖ. ДӘЖ тақырыбы мен тапсырмасы. Дәрілік өсімдік шикізатындағы алкалоидтарды анықтау әдістемесі Қауіпсіздік ережелері	Дәрілік өсімдіктер. Ұыттылық. Белсенді заттарды алу кезіндегі қауіпсіздік.	1,2ОН	5/1	Шағын топтардағы жұмыс	Ауызша жауап, жазбаша бақылау, тест
9.	Оқыту әдістері және бақылау түрлері					
9.1	Практикалық сабак	Шағын топтармен тақырыптық жоспарға сәйкес білімін көрсетеді. Берілген тақырыпқа сәйкес жазбаша бақылау жұмысын орындаиды. Тест тапсырмаларын құрастырады және алмаса отырып орындаиды.				
9.2	ДӘЖ/ОДӘЖ	әдебиеттермен, электронды базамен және компьютерлік бағдарламалық қамтамасыз етумен жұмыс, ситуациялық есептерді шешу, шығармашылық жұмыс, баяндама, кроссворд, ұнсіз карталарды құру, глоссарий, тест тапсырмаларын құрастыру, презентациялар дайындауды, тақырыптық баяндама дайындауды және оны қорғайды. Докторанттар таңдау үшін әрбір кредитте ДӘЖ бір тапсырмасы бойынша орындаиды.				
9.3	Аралық бақылау	Ауызша				
9.4	Корытынды бақылау	Ауызша және жазбаша емтихан				
10.	Бағалау критерийлері					

Пәннің оқыту нәтижелерін бағалау критерийлері					
ОН №	Пәннің ОН	Қанағатта-нарлықсыз	Қанағатта-нарлық	Жақсы	Өте жақсы
ОН 1	Коршаған ортаның физикалық және химиялық факторлары ның теріс әсерін және оның элементтік құрамының адамға және бүкіл тірі табиғатқа тепе- тендігінің бұзылуын болдырмау немесе азайту; қоршаған ортаның адамға және биологиялы қ жүйелерге оң әсерін арттыру.	ҚР Денсаулық сақтау саласындағ ы заңнамасын , халықаралы қ стандарттар ды, олардың құрылымын және дәрілік өсімдік шикізатын дайындау, қабылдау қағидалары н, сақтау мерзімдері мен шарттарына қойылатын талаптарды, Қазақстанн ың құқықтық жүйесінің негіздерін және регламентт ейтін басқа да нормативті	Дәрілік өсімдік шикізатын жинау кезінде экологиялы қ шараны сақтайды. НТҚ сәйкес ДӘШ қабылдауд ы және талдау үшін іріктеуді жүргізеді, тауартану талдауыны ң нәтижелері н статикалық өндөуді және ресімдеуді жүргізеді.	Дәрілік өсімдіктер ді алу кезіндегі жұмыс қауіпсіздіг і туралы жалпы ұғымды біледі. Өсімдік дәрілік шикізатын талдау кезінде экологиял ық аспектілер дің жүргізілуі н біледі және кәсіби қызметті жүзеге асыру үшін қажетті дағдылар мен дағдылард ы қалыптаст ыруды біледі.	Дәрілік заттардың сапасын, қауіпсіздігі мен тиімділігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметті ұйымдастырад ы. Әлеуметтік- экологиялық- экономикалық жүйелердің тұрақты дамуын және дәрілік өсімдіктер ортасының сапасын қамтамасыз етудегі экологиялық компоненттің маңыздылығын зерттеу білімін көрсетеді. Дәрілік өсімдіктер ортасының жүйелік тұастығын сақтаудың экологиялық - экономикалық мұдделер жүйесін аша

Фармакогнозия кафедрасы
"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспектілер" пәні
бойынша силлабус

044-66/16-
17 беттің 10беті

		<p>к- техникалық құжаттаман ы сақтай отырып, дәрілік шикізатты алу кезінде қауіпсіздік және экологиялы қ аспектілер бойынша ситуациялы қ міндеттер мен мәселелерді орындаі алмайды.</p>			алады.
ОН 2	Өсімдік тектес кешенді биологиялы қ белсенді препараттар ды алудың экологиялық қауіпсіз технологияс ын әзірлеу, табиғи экологиялық жүйелердің орнықты жұмыс істеуі, биологиялы қ әртүрлілікті сақтау және орнықты пайдалану (бұдан әрі –	<p>Өсімдіктер қауымдастырылғандағы қарым- қатынас режимін бақылау үшін түрлер мен өсімдіктер қауымдастырылғанда түрлердің жасау біледі. Экологиялық таза шикізатты қалыптастыру ерекшелікті ерімен жұмыс аспектілерді і тізімдей алмайды.</p>	<p>Өндірістік қауымдастырылғанда экологиялық таза экстракция әдісін жасау біледі. Экологиялық таза шикізатты қалыптастыру ерекшелікті ерімен жасау маңыздылығын түсінеді.</p>	<p>Шикізатты ың сапалық көрсеткіш терін анықтау үшін экологиялық қауіпсіз сараптамалық талдау жүйесін әзірлей алады. Дәрілік өсімдік шикізатын ың техногендік ластануын ың</p>	<p>Өсімдіктер қауымдастырылғанда туралы түсінік, өсімдіктер қауымдастырылғандағы қарым- қатынас режимін бақылау түрлерін, экологиялық қауіпсіз өсімдік шикізатын алу мақсатында өсімдіктерді өсірудің экологиялық орынды технологиясын ың элементтерін әзірлеу бойынша ғылыми</p>

Фармакогнозия кафедрасы
"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспекттер" пәні
бойынша силлабус

044-66/16-
17 беттің 11беті

	биоәртүрлілік), табиғи ортаның тозуына жол бермеу және оны жақсарту жөніндегі шараларды іске асыру, шөлейттенуге қарсы күрес.			экологиялық-фармацевтикалық аспекттер ін, сонымен қатар дәрілік өсімдік шикізатын ың ластануын а әсер ететін экологиялық факторлар жетік біледі.	нәтижеге жұмыс істеуге қабілетті.
ОН 3	Коршаған ортаның ластануы және бұл мәселенің өзін-өзі тануының артуы іргелі және қолданбалы ғылымдардың экологиялық зерттеулерін ің күшеюін түсіндіреді. Сөзсіз экологиялық проблемалар фармацевтикалық қызмет саласында	Құрамында биологиялық белсенді заттары бар дәрілік қсімдік шикізаттарын алу кезіндегі экологиялық аспектлердің сақтай алмайды. Құрамында алкалоидтағы бар дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздікті	Дәрілік өсімдік шикізатын ың ластануына әсер ететін экологиялық факторлар және оны болжау әдістерін әзірлей алады. Экологиялық аспектлер тізімдей алмайды. Сапа мен қауіпсіздікten қамтамасызы	Сараптамаларды экологиялық бағалауда қағидаттары бойынша экологиялық сараптама орталықта рында басшылық ете отырып жүргізе алады. Ұйымның әртүрлі деңгейлеріндегі биологиялық	Экологиялық сараптама объектілерінде басшылық ете алады. Дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау барысында қауіпсіз және тиімді, қоршаған ортаға зиян тигізбей экспедициялық шаралар ұйымдастыра алады.

Фармакогнозия кафедрасы
"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспекттер" пәні бойынша силлабус

044-66/16-
17 беттің 12беті

	да көрінеді.	i менгермене н.	ету бойынша іс-шараларды үйымдастыра алмайды.	объектілер ді зерттеу бойынша іс-шараларды үйымдастырады.	
--	--------------	-----------------	---	---	--

10.2 Оқыту әдістері мен технологияларын бағалау критерийлері

Практикалық сабакқа арналған тексеру парагы

№	Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
1	Ауызша және жазбаша	Θе жақсы бағасы А (4,0; 95-100%); А- (3,67; 90-94%) сәйкес	Білім алушы жауап беру кезінде қандай да бір қателіктер, дәлсіздіктер жіберген жоқ. Оқытылатын пән бойынша теорияны, концепцияны, бағыттарды жақсы біледі және оларға сын баға береді, басқа пәндердің ғылыми жетістіктерін қолданады.
		Жақсы бағасы В+ (3,33; 85-89%); В (3,0; 80-84%); В- (2,67; 75-79%) сәйкес	Білім алушы жауап беру кезінде өрестел қателіктер жіберген жоқ, білім алушының өзімен түзетілген түбекейлі емес дәлсіздіктер немесе қателіктер жіберді, оқытушының бағдарламалық материалды жүйге келтірді.
		Қанағаттанарлық бағасы С+ (2,33; 70-74%); С (2,0; 65-69%); С- (1,67; 60-64%); D+ (1,0; 50-54%) сәйкес	Білім алушы жауап беру кезінде түбекейлі емес дәлсіздіктер немесе қателіктер жіберді, оқытушы көрсеткен оқу әдебиеттерімен шектелді, материалды жүйге келтіруде үлкен қындыққа тап болды.
		Қанағаттанарлықсыз	Білім алушы жауап беру кезінде

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Фармакогнозия кафедрасы		044-66/16-17 беттің 13беті
"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспекттер" пәні бойынша силабус		

		бағасы F (0; 0-49%) сәйкес	түбегейлі қателіктер жіберді, тақырып бойынша негізгі әдебиеттермен жұмыс істеу толық жүргізілмеген. Пәннің ғылыми терминдерін қолдана алмайды, стилистикалық және қонымды өрескел қателіктер жіберді.
2	Тестік тапсырмаларды орындау	Өте жақсы бағасы A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%) сәйкес	90-100% дұрыс жауаптар
		Жақсы бағасы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%); B- (2,67; 75-79%) сәйкес	75-89% дұрыс жауаптар
		Қанағаттанарлық бағасы C+ (2,33; 70-74%); C (2,0; 65-69%); C- (1,67; 60-64%); D+ (1,0; 50-54%) сәйкес	50-74% дұрыс жауаптар
		Қанағаттанарлықсыз бағасы F (0; 0-49%) сәйкес	50% төмен дұрыс жауаптар

БӨЖ-ге арналған тексеру парагы

№	Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
1	Тақырыптарды презентациялау	Өте жақсы бағасы A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%) сәйкес	Презентация өз бетінше 20-дан кем емес слайдты қолданылып, белгіленген уақытында орындалған. 5-тен кем емес әдебиеттерді қолданылған. Слайдтар мазмұнды және ықшамды. Корғау кезінде

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
Фармакогнозия кафедрасы	"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспекттер" пәні бойынша силлабус	044-66/16-17 беттің 14беті

			автор тақыrap бойынша терең білім көрсетті. Талқылау кезінде сұрақтарға дұрыс жауап берді
		Жақсы бағасы B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%); B- (2,67; 75-79%) сәйкес	Презентация өз бетінше 20-дан кем емес слайдты қолданылып, белгіленген уақытында орындалған. 5-тен кем емес әдебиеттерді қолданылған. Слайдтар мазмұнды және ықшамды. Қорғау кезінде автор тақыrap бойынша жақсы білім көрсетті. Талқылау кезінде сұрақтарға дұрыс жауап беріп, принципиалды емес қателіктер жіберді, оны өзі дұрыстады.
		Қанағаттанарлық бағасы C+ (2,33; 70-74%); C (2,0; 65-69%); C- (1,67; 60-64%); D+ (1,0; 50-54%) сәйкес	Презентация өз бетінше 20-дан кем емес слайдты қолданылып, белгіленген уақытында орындалған. 5-тен кем емес әдебиеттерді қолданылған. Слайдтар мазмұнды емес.. Сұрақтарға жауап беру кезінде принципиалды қателіктер жіберді.
		Қанағаттанарлықсыз бағасы F (0; 0-49%) сәйкес	Презентация өз бетінше 20-дан кем слайдты қолданылып, белгіленген уақттан кеш орындалған. 5-тен кем әдебиеттерді қолданылған. Слайдтар мазмұнды емес. Сұрақтарға жауап беру кезінде автор өрекел қателіктер жіберді және өз материалмен хабардар емес.
2	Глоссарий құрастыру	Өте жақсы Бағаларына сәйкес келеді: A (4,0; 95-100%);	Глоссарий толық сөздік көлемімен құрастырылған, негізгі терминдер мен түсініктер дұрыс

ОНТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Онтыстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакогнозия кафедрасы	044-66/16-17 беттің 15беті

"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспекттер" пәні бойынша силлабус

		A- (3,67; 90-94%)	көрсетілген. Терминдердің салыстырмалы мағыналары бар. Уақытында тапсырылған. Білім алушы берілген сұрақтарға сенімді және қатесіз жауап береді.
		Жақсы Бағаларына сәйкес келеді: B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%); B- (2,67; 75-79%). B- (2,33; 70-74%);	Глоссарий толық сөздік көлемімен құрастырылған, негізгі терминдер мен түсініктер дұрыс көрсетілген. Терминдердің салыстырмалы мағыналары бар. Уақытында тапсырылған. Білім алушы берілген сұрақтар бойынша принципиалды емес қателер жібереді
		Қанағаттанарлық Бағаларына сәйкес келеді: C (2,0; 65-69%); C- (1,67; 60-64%); D+ (1,33; 55-59%) D (1,0; 50-54%)	Глоссарий толық сөздік көлемімен құрастырылған, негізгі терминдер мен түсініктер дұрыс көрсетілген. Терминдердің салыстырмалы мағыналары бар. Уақытында тапсырылған. Білім алушы қорғау кезінде берілген сұрақтарға сенімсіз жауап береді, принципиалды қателер жібереді.
		Қанағаттанарлықсыз Бағаларына сәйкес келеді: Fx (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	Глоссарий толық емес көлемде, ұқыпсыз дайындалған және Уақытында тапсырылмаған. Білім алушы қойылған сұрақтарға жауап беру кезінде дөрекі қателіктер жіберді және материалды игермеген.
3	Реферат	Өте жақсы Бағаларына сәйкес келеді: A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%)	Жұмысты орындауда белсенділік танытты, оригиналды ойлау қабілетін, материалды терең біletінін көрсетті, талқылау кезінде

OÝTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакогнозия кафедрасы	044-66/16-17 беттің 16беті

"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспекттер" пәні бойынша силабус

			басқа пәндердің ғылыми жетістіктерін қолданды.
		<p>Жақсы Бағаларына сәйкес келеді:</p> <p>B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%); B- (2,67; 75-79%). B- (2,33; 70-74%);</p>	Жұмысты орындауда белсенділік танытты, материалды білетінін көрсетті, білім алушытің өзімен түзетілген түбекейлі емес дәлсіздіктер немесе қателіктер жіберді, оқытушының көмегімен бағдарламалық материалды жүйге келтірді.
		<p>Қанағаттанарлық Бағаларына сәйкес келеді:</p> <p>C (2,0; 65-69%); C- (1,67; 60-64%); D+ (1,33; 55-59%) D (1,0; 50-54%)</p>	Жұмыс барысында пассивті, түбекейлі емес дәлсіздіктер немесе қателіктер жіберді, материалды жүйелеу кезінде үлкен қындыққа тап болды.
		<p>Қанағаттанарлықсыз Бағаларына сәйкес келеді:</p> <p>Fx (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)</p>	Топпен жұмыс істеуге қатыспады, оқытушының сұрағына жауап беру кезінде принципиалды қателіктер және дәл емес жауаптар берді, ғылыми терминологияны қолданбады.

Аралық аттестаттау

№	Бақылау түрі	Бағалау	Бағалау критерийлері
1	Ауызша жауап	<p>Өте жақсы бағасы</p> <p>A (4,0; 95-100%); A- (3,67; 90-94%)</p> <p>сәйкес</p>	Білім алушы жауап беру кезінде қандай да бір қателіктер, дәлсіздіктер жіберген жок. Оқытылатын пән бойынша теорияны, концепцияны, бағыттарды жақсы біледі және оларға сын баға береді, басқа пәндердің ғылыми жетістіктерін қолданады.
		Жақсы бағасы	Білім алушы жауап беру кезінде өрестел қателіктер

ОҢТҮСТИК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	Фармакогнозия кафедрасы "Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспекттер" пәні бойынша силлабус	044-66/16-17 беттің 17-беті
---	---	---	------------------------------------

		B+ (3,33; 85-89%); B (3,0; 80-84%); B- (2,67; 75-79%) сәйкес	жіберген жоқ, білім алушының өзімен түзетілген түбебейлі емес дәлсіздіктер немесе қателіктер жіберді, оқытушының көмегімен бағдарламалық материалды жүйге келтірді.
		Қанағаттанарлық бағасы C+ (2,33; 70-74%); C (2,0; 65-69%); C- (1,67; 60-64%); D+ (1,0; 50-54%) сәйкес	Білім алушы жауап беру кезінде түбебейлі емес дәлсіздіктер немесе қателіктер жіберді, оқытушы көрсеткен оку әдебиеттерімен шектелді, материалды жүйге келтіруде үлкен қындыққа тап болды.
		Қанағаттанарлықсыз бағасы F (0; 0-49%) сәйкес	Білім алушы жауап беру кезінде түбебейлі қателіктер жіберді, тақырып бойынша негізгі әдебиеттермен жұмыс істеу толық жүргізілмеген. Пәннің ғылыми терминдерін қолдана алмайды, стилистикалық және қонымды өрекшел қателіктер жіберді.

Білімді бағалаудың көпбалдық жүйесі

Әріптік жүйемен бағалау	Балдардың сандық эквиваленті	Пайыздық мазмұны	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Оте жақсы
A -	3,67	90-94	
B +	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B -	2,67	75-79	
C +	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C -	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	

OÝTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакогнозия кафедрасы	044-66/16- 17 беттің18беті

"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспекттер" пәні бойынша силабус

11. Оқу ресурстары

Электрондық ресурстар, оның ішінде, бірақ олармен шектелмей: дереккорлар, анимациялар Симуляторлар, кәсіби блогтар, веб-сайттар, басқа да электрондық анықтамалық материалдар(мысалы: бейне, аудио, дайджест)

1. Репозиторий
ЮКМА <http://lib.ukma.kz/repository/>
2. Электронды каталог
- ішкі пайдаланушылар үшін
<http://10.10.202.52>
- сыртқы пайдаланушылар үшін
<http://89.218.155.743>.
3. Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхана
<http://rmebrk.kz/>
4. «Студент кеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы <http://www.studmedlib.ru>
5. «Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі <https://online.zakon.kz/Medicine>
6. Ғылыми электрондық кітапхана
<https://elibrary.ru/>
7. «BooksMed» электронды кітапханасы <http://www.booksmed.com>
8. «Web of science» (Thomson Reuters) <http://apps.webofknowledge.com>
9. «Зан» құқықтық ақпараттың электронды дереккөзі <https://zan.kz>
10. «Science Direct»
(Elsevier) <https://www.sciencedirect.com>
11. «Scopus» (Elsevier) www.scopus.com
12. PubMed <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>
13. Открытый университет Казахстана <https://openu.kz/kz>
14. Ашық кітапхана [https:// kitap.kz/](https://kitap.kz/)
15. Thomson Reuters
www.webofknowledge.com

Электрондық оқулықтар

Зертханалық физикалық ресурстар

Арнайы бағдарламалар

Журналдар (электрондық журналдар)

Әдебиет

Орыс тілінде

Негізгі:

1. Самылина, И. А. Фармакогнозия. Атлас. В 3 т. Т. 1. Общая часть. Термины и техника микроскопического анализа в фармакогнозии [Текст] : учеб. пособие / И. А. Самылина, О. Г. Аносова. - ; Рек. УМО по мед. и фарм. образованию вузов России. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 192 с. : ил.
2. Самылина, И. А. Фармакогнозия. Атлас. В 3 т. Т. 2. Лекарственное растительное сырье. Анатомо-диагностические признаки фармакопейного и нефармакопейного лекарственного растительного сырья [Текст] : учеб. пособие / И. А. Самылина, О. Г. Аносова. - ; Рек. УМО по мед. и фарм. образованию вузов России. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 384 с. : ил
3. Самылина, И. А. Фармакогнозия. Атлас. В 3 т. Т. 2. Лекарственное растительное сырье. Анатомо-диагностические признаки фармакопейного и нефармакопейного лекарственного растительного сырья [Текст] : учеб. пособие / И. А. Самылина, О. Г. Аносова. - ; Рек. УМО по мед. и фарм. образованию вузов России. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 384 с. : ил
4. Самылина, И. А. Атлас лекарственных растений и сырья [Текст] : учеб. пособие по фармакогнозии / И. А. Самылина, А. А. Сорокина. - М. : Авторская Академия : Товарищество науч. изд. КМК, 2008. - 318 с

Қосымша;

1. Руководство к практическим занятиям по фармакогнозии (под ред.

OÝTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакогнозия кафедрасы	044-66/16- 17 беттің20беті

"Дәрілік өсімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспекттер" пәні бойынша силлабус

- И.А.Самылиной и А.А.Сорокиной), Москва, 2007, «МИА», 671 с.
2. Руководство к практическим занятиям по фармакогнозии. Анализ фасованной продукции (под ред. И.А.Самылиной), Москва, 2008, «МИА», 288с.
  3. Самылина И.А., Сорокина А.А. Атлас лекарственных растений и сырья. М., «Авторская академия», 2008, 318с.
  4. Практикум по фармакогнозии (под редакцией В.Н.Ковалева). Харьков, 2004, 512 стр
- Электронды көздер:
1. Самылина, И. А. Фармакогнозия. Атлас. В 3 т. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / И. А. Самылина, О. Г. Аносова. - Электрон. текстовые дан. (71,6 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - эл. опт. диск (CD-ROM)
  2. Самылина, И. А. Фармакогнозия. Атлас. В 3 т. Т. 2 [Электронный ресурс] : учебник / И. А. Самылина, О. Г. Аносова. - Электрон. текстовые дан. (101 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - эл. опт. диск (CD-ROM)
  3. Самылина, И. А. Фармакогнозия : Атлас. В 3 т. Т. 3. [Электронный ресурс] : учебник / И. А. Самылина, О. Г. Аносова. - Электрон. текстовые дан. (142 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - эл. опт. диск (CD-ROM)
  4. Фармакогнозия. Атлас: учебное пособие: в 3-х томах. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - Т. 1. - 192 с. : ил. ЭБС/<http://www.studmedlib.ru/>

ONTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакогнозия кафедрасы	044-66/16- 17 беттін 16-беті

"Дәрілік есімдік шикізатын алу кезіндегі қауіпсіздік және экологиялық аспекттер" пәні
бойынша силлабус

Докторантка койылатын талаптар, сабакка қатысу, мінез-құлық, Багалау саясаты, айыппул шаралары, ынталандыру шаралары және т. б.

1. Кестеге сәйкес практикалық сабактарға міндетті түрде қатысу;
2. Сабакка кешікпеу;
3. Сабактарда арнайы киім болу керек. (халаттар, қалпактар);
4. Сабакты себепсіз жібермеу;
5. Өткізілген сабактарды оқытушы белгілеген уақытта пысықтау;
6. Оку процесіне белсенді қатысу;
7. Командада жұмыс істей білу;
8. Практикалық сабактардың тақырыптарына дайын болу;
9. Академияның ішкі тәртіп ережелерін және мінез-құлық этикасын сактау;
10. Үй тапсырмаларын және ӨРҮ-ны уақтылы және нақты орындау;
11. Курстастар мен оқытушыларға шыдамды, ашық және мейірімді болу;
12. Кафедраның мүлкіне ұқыпты қараша.

ҚОТ кезінде:

1. Докторантка қажетті техникалық қатынаста болу ұсынылды (ноутбук, смартфон);
2. Интернетке түрақты қосылудын болуы;
3. Алдын ала орнатылған ZOOM, Webex байланыс бағдарламалары және т. б.
4. Кестеге сәйкес кашықтықтан оқыту кезінде байланысқа шығу мүмкіндігі;
5. Platonus ААЖ платформасында тапсырмалардың болуын уақытында тексеру
6. Тапсырмаларды тапсырудың соңғы күндерін бақылау керек.

БӘЖ-ді уақтылы тапсырмаганы үшін айыппул балдары енгізіледі - БӘЖ 2 балға төмендетіледі. Емтиханга жіберу рейтингі практикалық сабактың, БӘЖ аралық бақылаудың орташа балынан құралады, пән бойынша емтиханга жіберу рейтингінің корытынды рейтингі кемінде 50 балды (60%) курауы тиіс.

13.	Академияның моральдық және этикалық құндылықтарына негізделген академиялық саясат					
Академиялық саясат. Докторанттың Ар-намыс кодексі + ЖОО сайтына сілтеме skma.edu.kz						
<ul style="list-style-type: none"> ➢ Пән бойынша бага қою саясаты; ➢ пән бойынша корытынды бақылауга рұқсат беру рейтингінің бағасы практикалық сабак үшін орташа баллдан, БӘЖ, аралық бақылаудан тұрады; <p>Пән бойынша корытынды бақылауга ЖРБ кемінде 30 балл (60%) болуы тиіс.</p>						
14. Бекіту және кайта қараша						
02.06.23 фармакогнозия кафедрасының отырысында бекітілді	ж. № 19 хаттама	Кафедра менгерушісі, фарм.г.к., профессор м.а. Орынбасарова К.К.				